

HUMAN RIGHTS ACTION | AKCIJA ZA LJUDSKA PRAVA

Tužilački savjet Crne Gore

Tatjana Begović, v.d. Vrhovnog državnog tužioca, predsjednica Tužilačkog savjeta

Podgorica, 11.8.2023.

Predmet: Pritužba na rad tužioca i inicijativa za donošenje obavezujućeg uputstva za postupanje u predmetima povodom prijava krivičnih djela Ugrožavanje sigurnosti i drugih izvršenih prema novinarima

Poštovana gospođo Begović,

Akcija za ljudska prava podnosi prijavu na postupanje državnog tužioca (R. L.) iz Osnovnog državnog tužilaštva u Nikšiću, koji je, sudeći po informacijama dostupnim iz medija, propustio da procesuirao osobu (Đ. T.) koja je na društvenoj mreži napisala da treba „pod hitno likvidirati urednika i zamjenika (portala *Antena M*), a ostalo ugasiť”, i to navodno bez prethodnog saslušavanja urednika i zamjenika u odnosu na njihov osjećaj ugroženosti. Sudeći po informacijama objavljenim na portalu *Antena M*, državni tužilac je zaključio da u pogledu prijetnji "nema elemenata krivičnog djela za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti": <https://www.antenam.net/drustvo/295165-od-osobe-koja-je-prijetila-smrcu-uredniku-i-zamjeniku-urednika-naseg-portala-oduzeto-oruzje-tuzilac-kaze-da-u-prijetnji-likvidacijom-nema-kd>

Iako je poznato da ste u svojstvu v.d. VDT već zahtijevali adekvatno procesuiranje ovog slućaja, što podržavamo, smatramo da je neophodno da Tužilaćki savjet ispita i ocijeni zakonitost postupanja nadležnog tužioca u ovom slućaju, i preduzme odgovarajuće mjere da se slični slućajevi ne bi ponavljali.

Podsjećamo da je opšte poznato da su do sada za krivićno djelo ugrožavanje sigurnosti iz čl. 168 KZCG, izvršeno upućivanjem prijetnji novinarima neposredno ili putem telefona i interneta (društvenih mreža, odnosno komentarisanjem tekstova na internet portalima), procesuirani i pravosnažno osuđeni:

- M. Š, kojem je izrećena kazna zatvora u trajanju od 60 dana uslovno na 1 godinu (K. br. 48/13) zbog prijetnji novinarki nedeljnika "Monitor" Mileni Perović upućenih rijećima "bolje bi joj bilo da se javi, jer bi mogla da završi slomljenog nosa";
- M. D. na kaznu zatvora od 3 mjeseca (K. br. 369/15) zbog prijetnji upućenih novinarki i izvršnoj direktorici "Vijesti" Marijani Kadić Bojanić prijetnjom linćovanjem, "da se ćuva" i pominjanjem njene djece;
- B. F. na kaznu zatvora od 3 mjeseca (K. br. 268/21) zbog prijetnji upućenih direktorici dnevnog nedeljnika "Monitor" Milki Tadić - Mijović rijećima: „Ti si svašta pisala protiv mene ... Vidjećeš ti ko sam ja, ... kažu da novinare treba štititi, ali ako novinari pišu bez dokaza, kao što pišete vi ... ne treba ih štititi, nego ih treba ubiti",

- D. Š. na kaznu zatvora od 10 mjeseci (K. br. 339/21) zbog napada i upućenih prijetnji na urednika nedeljnika "Monitor" Esada Kočana na način što je prišao oštećenom ispred ulaza zgrade gdje živi, unosio mu se u lice i obratio povišenim tonom riječima "...jesi li se prepao, sad ćeš da vidiš, ... viđećeš ti sa kim imaš posla... sad ću da te bijem, umireš li od straha...?", a zatim ga je uhvatio za rever mantila, kada je oštećeni uspio da uđe u ulaz, a nakon što je o napadu na sebe obavijestio policiju, uputio mu prijetnju: "... prebiću te, znam gdje živiš...", nakon čega je i zamahnuo stisnutom pesnicom u pravcu oštećenog koji se podizanjem štapa koji je držao u ruci odbranio od udarca.

Smatramo da bi bilo veoma korisno da donesete obavezno uputstvo opšteg karaktera (čl. 131 Zakona o Državnom tužilaštvu) u odnosu na izviđanje i procesuiranje krivičnih djela ugrožavanja sigurnosti upućivanjem prijetnji, kao i generalno u odnosu na procesuiranje drugih krivičnih djela u odnosu na novinare, u vezi obavljanja njihovih aktivnosti.

Podsjećamo da je izmjenama KZ-a koje su stupile na snagu u januaru 2022. propisan i kvalifikovan oblik krivičnog djela Ugrožavanje sigurnosti, kao i djela Teško ubistvo, Teška tjelesna povreda i Prinuda, kada se izvrše prema osobi koja obavlja posao javnog informisanja, u vezi obavljanja tog posla.

Ove odredbe ne smiju ostati samo prazno slovo na papiru, već moraju biti praćene adekvatnim djelovanjem državnih tužilaca po službenoj dužnosti u cilju zaštite slobode izražavanja i javnog informisanja. Takvo djelovanje podrazumijeva i uzimanje u obzir konteksta u kojem se novinarima prijeti, a to je informativni sadržaj koji su objavili ili koji namjeravaju da objave, što sve molimo da u obavezujućem uputstvu naglasite.

S poštovanjem,

Tea Gorjanc Prelević
izvršna direktorica